

Etusivu>Lainsäädäntö ja oikeuskäytäntö>Kansallinen lainsäädäntö

Tämän sivun alkukielistä versiota [et](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomenkieliseen versioon on saatavilla.

viro

Swipe to change

Kansallinen lainsäädäntö

Viro

Tällä sivulla kerrotaan Viron oikeusjärjestyksestä ja luodaan yleissilmäys Viron lainsäädäntöön.

Tätä sivua ei ole käännetty valitsemallesi kielelle.

Halutessasi voit tutustua sivun konekäännökseen. Huomaa, että konekäännös on vain suuntaa antava. Sivun ylläpitäjä ei ole vastuussa eikä vahingonkorvausvelvollinen konekäännöksen laadusta.

-----suomi-----bulgariaespanjatshekkitanaskasaksakreikkaenglantiranskakroaattiialialatvialiettuauunkarimaltahollantipuola
portugaliromaniaslovakkisloveeniruotsi

Oikeuslähteet

Viron oikeusjärjestys noudattaa mannereurooppalaista perinnettä (siviilioikeusjärjestelmä). Tärkeimpiä oikeuslähteitä ovat kirjoitetut oikeudelliset välineet, kuten perustuslaki, kansainväliset sopimukset, lait ja asetukset.

Oikeuslähteisiin kuuluvat myös ylimpänä oikeusasteena toimivan korkeimman oikeuden (Riigikohus) oikeudelliset tulkinnat ja asiantuntijoiden esittämät huomautukset (esim. perustuslain kommentein varustettu laitos).

Virossa tunnustetaan yleiset oikeusperiaatteet ja -säännöt.

Oikeudellisten välineiden lajit

Perustuslaki – perustuslain 3 §:n ensimmäisen momentin mukaan valtiovaltaa käytetään vain perustuslain ja sen kanssa sopusoinnussa olevien lakien perusteella.

Lait – perustuslain 65 §:n mukaan lakeja säätää Riigikogu (Viron parlamentti), joka käyttää lainsäädäntövaltaa. Perustuslain 104 §:n mukaan lait on jaettu perustuslaillisiin lakeihin, joiden hyväksyminen edellyttää Riigikogun jäsenten ehdotonta enemmistöä (51 jäsenen 101 jäsenestä täytyy äänestää lain hyväksymisen puolesta), ja lakeihin, joiden hyväksyminen edellyttää yksinkertaista enemmistöä (läsnä olevien Riigikogun jäsenten enemmistö äänestää hyväksymisen puolesta).

Asetus – perustuslain 87 ja 94 §:n mukaan tasavallan hallituksella ja ministereillä on oikeus antaa lain nojalla ja sen täyttämiseksi asetuksia. Asetus on varsinaisesti perussäädos. Asetuksia voidaan antaa vain laissa määritetyn rajallisen toimivallan perusteella. Tasavallan hallituksen ohella oikeus antaa asetuksia on annettu myös muille riippumattomille oikeudellisille yksiköille – julkisoikeudellisille oikeushenkilöille (yliopistot) ja julkisille elimille. Asetuksia saavat antaa perustuslain 154 §:n ensimmäisen momentin mukaan myös paikalliset itsehallintoelimet ja 111 §:n nojalla Viron keskuspankki (Eesti Pank).

Hallinnollinen määräys – yksittäinen hallintotoimi, jossa julkisoikeudellinen hallintoelin päättää yksittäisistä oikeudellisista kysymyksistä. Perustuslain 87 §:n 6 momentin mukaan tasavallan hallitus antaa lain nojalla ja sen täyttämiseksi hallinnollisia määräyksiä. Myös pääministerillä, maaherroilla ja paikallisen itsehallinnon yksiköillä (kunnilla ja kaupungeilla) on oikeus antaa hallinnollisia määräyksiä.

Päätös – yksittäinen hallintotoimi, joka on annettu hallinnollisen kanteen tai valituksen perusteella tai jolla määrätään seuraamuksia. Päätöksiä tekevät myös Riigikogu, paikallishallinnon valtuustot, kansallinen keskusvaalilautakunta ja tuomioistuimet.

Määräys – perustuslain 94 §:n mukaan ministerit antavat lain nojalla ja sen täyttämiseksi määräyksiä. Määräykseen sisältyvät yleiset velvoittavat menettelysäännöt, jotka koskevat ministeriössä työskentelyyn liittyviä asioita tai joissa määritetään ministeriön toimivaltaan kuuluvien valtiollisten elinten rakenne ja toiminnan järjestäminen.

Kansainväliset sopimukset ja Euroopan unionin lainsäädännön ensisijaisuus – perustuslain 3 §:n ensimmäisen momentin mukaan kansainvälisen oikeuden yleisesti hyväksytyt periaatteet ja normit ovat Viron oikeusjärjestelmän erottamaton osa. Perustuslain 123 §:ssä säädetään, ettei Viron tasavalta solmi valtiosopimuksia, jotka ovat ristiriidassa perustuslain kanssa. Perustuslain täydentämisestä annetussa laissa vahvistetaan Euroopan unionin lainsäädännön ensisijaisuutta koskeva periaate. Lain 2 §:ssä säädetään, että Viron kuuluessa Euroopan unioniin sovelletaan Viron tasavallan perustuslakia ottaen huomioon liittymissopimuksesta johtuvat oikeudet ja velvoitteet.

Tasavallan presidentin antama määräys – kun Riigikogu ei pääse kokoontumaan, voi tasavallan presidentti pakottavien valtiollisten tarpeiden vallitessa antaa lain asemassa olevia määräyksiä. Niissä on oltava myös Riigikogun puhemiehen ja pääministerin allekirjoitukset. Kun Riigikogu on kokoontunut, tasavallan presidentti esittää antamansa määräykset parlamentille, joka hyväksyy välittömästi lain niiden vahvistamisesta tai kumoamisesta. Tasavallan presidentin määräyksellä ei saa säätää, muuttaa eikä kumota perustuslakia eikä perustuslain 104 §:ssä tarkoitettuja lakeja, lakeja, joilla säädetään valtiollisista veroista, eikä valtion talousarviota.

Oikeudellisten välineiden hierarkia

Kirjoitettujen oikeudellisten välineiden hierarkia on seuraava: perustuslaki, perustuslain nojalla annetut lait, lain nojalla annetut asetukset. Perussäädosien ohella on myös yksittäisiä säädöksiä, jotka on annettu lain nojalla ja jotka ovat hierarkiassa lakien ja asetusten alapuolella. Kunkin tason oikeudellisten välineiden on oltava ylemmän tason välineiden mukaisia.

Toimielinjärjestelmä

Oikeussääntöjen antamisesta vastaavat toimielimet

Viron toimielinjärjestelmä noudattaa vallanjaon ja tasapuolisuuden periaatetta (perustuslain 4 §).

Lainsäädäntövaltaa käyttää Riigikogu. Lain säätämisen voivat panna vireille tasavallan hallitus, Riigikogun jäsenet, parlamentin puolueyhymät, parlamentin valiokunnat ja tasavallan presidentti. Tasavallan presidentti voi tehdä aloitteen vain perustuslain muuttamiseksi. Riigikogu keskustelee lakiesityksestä ja päättää joko hyväksyä tai hylätä sen.

Toimeenpanovalta kuuluu tasavallan hallitukselle. Useimmissa tapauksissa hallitus esittää lakiesitykset Riigikogulle. Ministerit esittelevät lakiesitykset hallitukselle, ja ministeriöt neuvottelevat kaikesta hallitukselle esitettävästä lainsäädännöstä (lait, asetukset ja muut asiakirjat).

Oikeuskansleri ja valtion päätilintarkastaja osallistuvat puheoikeuksin tasavallan hallituksen istuntoihin. Heidän ehdotuksensa eivät sido hallitusta, mutta heidän suosituksensa ja ehdotuksensa otetaan usein huomioon. Jos oikeuskansleri ja valtion päätilintarkastaja katsovat tarpeelliseksi, he voivat esittää ehdotuksensa suoraan lakiesitystä käsittelevälle parlamentin valiokunnalle. Perustuslain 139 §:n mukaan oikeuskansleri analysoi kaikki hänelle esitetyt lainsäädäntömuutoksia, uusien lakien säätämistä ja valtion virastojen työtä koskevat ehdotukset sekä antaa tarvittaessa Riigikogulle lausunnon. Jos oikeuskansleri katsoo, että lainsäädäntövallan tai toimeenpanovallan taikka paikallisen itsehallintoelimen säädös on ristiriidassa perustuslain tai lain kanssa, hän ehdottaa säädöksen hyväksyneelle elimelle sen saattamista perustuslain tai lain mukaiseksi 20 päivässä. Jollei säädöstä ole 20 päivässä saatettu yhdenmukaiseksi perustuslain tai lain kanssa, oikeuskansleri esittää korkeimmalle oikeudelle kyseisen säädöksen mitätöimistä (perustuslain 142 §). Tasavallan presidentti vahvistaa Riigikogun hyväksymät lait tai kieltäytyy vahvistamasta niitä. Jälkimmäisessä tapauksessa tasavallan presidentti lähettää lain perustellulla päätöksellään Riigikogulle uudelleen käsiteltäväksi ja päätettäväksi.

Oikeusministeriö julkaisee hyväksytyt lait Viron virallisessa lehdessä, *Riigi Teatajassa*, kun tasavallan presidentti on vahvistanut ne.

Lainsäädäntömenettely

Lainsäädäntömenettely Riigikogussa käsittää seuraavat vaiheet:

lakiesityksen tekeminen

lakiesityksen käsittely

lakiesityksen hyväksyminen

hyväksytyn lain vahvistaminen ja julkaiseminen.

Lakiesityksen tekeminen

Perustuslain 103 §:n mukaan lain säätämisen voivat panna vireille tasavallan hallitus, Riigikogun jäsenet, parlamentin puolue ryhmät, parlamentin valiokunnat ja tasavallan presidentti. Presidentti voi tehdä esityksen vain perustuslain muuttamiseksi. Lakiesityksen on oltava Riigikogun puhemiehistön ja tasavallan hallituksen hyväksymien teknisten sääntöjen mukainen. Riigikogun puhemiehistö ohjaa lakiesityksen asiasta vastaavaan parlamentin pysyvään valiokuntaan.

Lakiesityksen käsittely

Lakiesityksen valmistelusta Riigikogun täysistuntoa varten vastaa jokin parlamentin pysyvistä valiokunnista (oikeudellisten asioiden valiokunta, perustuslakivaliokunta, talousvaliokunta jne.) Asiasta vastaavan valiokunnan ehdotuksesta lakiesitys lisätään Riigikogun täysistunnon esityslistalle. Riigikogun sisäisiä sääntöjä ja työjärjestystä koskevan lain mukaisesti lakiesityksen ensimmäinen käsittely on järjestettävä seitsemän Riigikogun täysistuntoviikon kuluessa siitä, kun se on hyväksytty valiokunnassa. Lakiesityksistä keskustellaan Riigikogun täysistunnossa kolmessa käsittelyssä, joista ensimmäisessä keskustellaan lakiesityksen yleisistä periaatteista. Jos asiasta vastaava valiokunta tai jokin puolue ryhmä ei esitä neuvotteluissa lakiesityksen hylkäämistä, ensimmäisen käsittelyn päätteeksi ei toimiteta äänestystä. Ensimmäisen käsittelyn jälkeen Riigikogun, valiokuntien ja puolue ryhmien jäsenillä on 10 työpäivää aikaa ehdottaa lakiesitykseen muutoksia. Jos asiasta vastaava valiokunta niin ehdottaa, Riigikogun puhemies voi asettaa muutosten ehdottamiselle tästä poikkeavan määräajan.

Asiasta vastaava valiokunta tarkastelee kaikkia ehdotettuja muutoksia ja päättää, otetaanko ne huomioon laadittaessa esityksen uutta tekstiä. Asiasta vastaava valiokunta laatii esityksestä toista käsittelyä varten uuden version, johon sisältyvät kaikki hyväksytyt muutokset ja valiokunnan itse mahdollisesti tekemät tarkistukset. Se laatii toista käsittelyä varten myös perustelut, joihin sisältyy lakiesityksen käsittelyyn liittyviä tietoja, kuten syyt ehdotettujen muutosten hyväksymiseen tai hylkäämiseen sekä lakiesityksen tekijän tai esittelijän, menettelyyn osallistuvien asiantuntijoiden ja muiden mahdollisten henkilöiden näkemykset asiasta.

Lakiesitys otetaan esityslistalle toista käsittelyä varten asiasta vastaavan valiokunnan ehdotuksesta. Riigikogun puhemiehistön, asiasta vastaavan valiokunnan tai lakiesityksen tekijän ehdotuksesta Riigikogu keskeyttää lakiesityksen toisen käsittelyn siitä äänestämättä. Jos puolue ryhmä ehdottaa käsittelyn keskeyttämistä, asiasta äänestetään. Jos lakiesityksen toinen käsittely keskeytetään, lakiesitykseen voidaan silti ehdottaa muutoksia. Jos toista käsittelyä Riigikogussa ei keskeytetä, se katsotaan päättyneeksi, ja lakiesitys lähetetään kolmanteen käsittelyyn.

Riigikogun päätösesityksestä voidaan äänestää toisen käsittelyn päättymisen jälkeen.

Asiasta vastaava valiokunta laatii lakiesityksen lopullisen tekstin kolmatta käsittelyä varten tekemällä siihen kielellisiä ja teknisiä parannuksia sen jälkeen, kun toinen käsittely on päättynyt. Asiasta vastaava valiokunta voi laatia kolmatta käsittelyä varten perustelut, joissa esitetään pääpiirteittäin toisen käsittelyn päättymisen jälkeen tehdyt muutokset. Lakiesityksen kolmannessa käsittelyssä aloitetaan neuvottelut, joissa puolue ryhmien edustajat esittävät näkemyksiään. Kolmannessa käsittelyssä lakiesityksestä toimitetaan lopullinen äänestys.

Hyväksyminen

Lait ja Riigikogun päätökset hyväksytään Riigikogun julkisissa äänestyksissä. Lopullinen äänestys toimitetaan lakiesitysten kolmannessa käsittelyssä.

Perustuslain 104 §:ssä säädetään, miten monen Riigikogun jäsenen on äänestettävä lain puolesta, jotta se voidaan hyväksyä:

perustuslaillisten lakien eli sellaisten lakien osalta, joiden hyväksyminen edellyttää Riigikogun jäsenten ehdotonta enemmistöä, 51 jäsenen Riigikogun 101 jäsenestä on äänestettävä lain hyväksymisen puolesta

yksinkertaista enemmistöä edellyttävien lakien osalta vaaditaan, että enemmistö läsnä olevista Riigikogun jäsenistä kannattaa lain hyväksymistä.

Kun laki tai Riigikogun päätös on hyväksytty, Riigikogun puhemies tai hänen poissa ollessaan istuntoa johtanut Riigikogun varapuhemies allekirjoittaa sen viimeistään viidentenä työpäivänä siitä, kun laki tai päätös on hyväksytty.

Vahvistaminen

Kun laki on hyväksytty ja allekirjoitettu, se lähetetään tasavallan presidentin vahvistettavaksi. Laki tulee voimaan kymmenentenä päivänä sen jälkeen kun se on julkaistu *Riigi Teatajassa*, ellei kyseisessä laissa ole säädetty muuta määräaika.

Oikeudellisten välineiden julkaiseminen

Tärkeimmät oikeudelliset välineet ja kansainväliset sopimukset julkaistaan *Riigi Teatajassa*. Lait ja asetukset saavat lainvoiman vasta kun ne on julkaistu *Riigi Teatajassa*.

[Riigi Teataja](#) on keskeisin Viron lainsäädäntöä koskeva tietokanta.

Oikeusministeriö on vastannut 1.1.2011 lähtien oikeudellisten välineiden julkaisemisesta *Riigi Teatajassa*.

Lyhyt kuvaus sisällöstä

Lait, kansalliset asetukset, kansainväliset sopimukset, Riigikogun päätöslauselmat, tasavallan hallituksen määräykset ja muut tärkeät oikeudelliset välineet ja asiakirjat julkaistaan *Riigi Teatajassa*.

Suurin osa vuodesta 1990 lähtien hyväksytyistä välineistä on saatavissa *Riigi Teatajassa*.

Viralliset lakien konsolidoidut tekstit, hallituksen asetukset ja määräykset, ministerien määräykset, Viron keskuspankin pääjohtajan määräykset sekä kansallisen keskusvaalilautakunnan määräykset on julkaistu *Riigi Teatajassa* 1.6.2002 lähtien. Aina näitä välineitä muutettaessa laaditaan uusi konsolidoitu teksti, johon sisältyvät muutokset ja joka julkaistaan samanaikaisesti varsinaisen muutossäädöksen ja sen voimassaoloa koskevien tietojen kanssa.

Tietokannassa voi tarkastella tietynä ajankohtana voimassa olevia tai olleita konsolidoituja tekstejä. Myös mahdollisia uusia versioita näistä välineistä voi tarkastella. Jokaisesta konsolidoidun tekstin versiosta pääsee linkin kautta edelliseen ja seuraavaan versioon. Näin käyttäjä voi siirtyä konsolidoidun tekstin versiosta seuraavaan ja päinvastoin.

Käyttäjällä on mahdollisuus vertailla saman välineen eri konsolidoituja tekstejä ja näin nähdä, mitä muutoksia siihen on tehty.

Konsolidoidussa tekstissä olevien linkkien kautta pääsee lain nojalla annettuihin asetuksiin ja niistä puolestaan siihen lain säännökseen, jonka nojalla asetukset on annettu.

Riigi Teatajassa oikeudellisiin välineisiin lisätään myös tietoa niitä koskevasta menettelystä, kuten perustelut (linkit kuulemismenettelyä koskevaan tietokantaan ja Riigikogun menettelyyn), yhteydet Euroopan unionin lainsäädäntöön, tuomioistuinten ratkaisuja, käännöksiä ja muita lisätietoja, joita oikeudellisen välineen ymmärtäminen vaatii.

Kuka tahansa voi luoda oman käyttäjäportaalin, jossa voidaan lisätä oikeudellisia välineitä omaan linkkikokoelmaan ja pyytää saada portaalin kautta sähköpostitse tiedon uusista oikeudellisista välineistä ja mahdollisista lisätiedoista.

Onko Viron lainsäädäntötietokannan käyttö ilmaista?

Riigi Teatajan ja kaikkien oikeudellisten tietopalvelujen käyttö on **ilmaista**.

Kaikilla asiasta kiinnostuneilla on mahdollisuus käyttää *Riigi Teatajaa* paikallishallinnon virastoissa ja yleisissä kirjastoissa (joita on noin 600). Käyttäjää myös opastetaan oikeudellisten välineiden hakemisessa. Käyttäjät saavat tulostaa aineistoa maksutta enintään 20 sivua.

Taustatietoja Viron lainsäädäntötietokannasta

Riigi Teataja on Viron tasavallan virallinen lehti, ja se on ilmestynyt 27.11.1918 lähtien. Sen julkaiseminen lopetettiin vuonna 1940 mutta aloitettiin uudelleen vuonna 1990.

Riigi Teataja on julkaistu Internetissä vuodesta 1996 lähtien, ja 1.6.2002 sähköiselle versiolle annettiin myös virallisen julkaisun asema.

Riigi Teataja on ilmestynyt 1.6.2010 lähtien vain sähköisessä muodossa virallisena sähköisenä julkaisuna. Se ei ole ilmestynyt enää paperilehtenä sen jälkeen.

Marraskuussa 2010 otettiin käyttöön uusi käyttäjäystävällisempi IT-järjestelmä, joka tarjoaa aiempaa enemmän oikeudellista tietoa. IT-järjestelmä kehitettiin valtionkanslian johdolla, ja siinä käytettiin Euroopan aluekehitysrahaston myöntämiä varoja.

Riigi Teatajan uutta IT-järjestelmää kehitettäessä luodaan yhteys EU:n N-Lex-portaaliin.

Päivitetty viimeksi: 17/03/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhailaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.